

X. Međunarodni logoterapijski kongres

‘Društvo nije zdravo, ali je ozdravljivo’

Logoterapija kao pokret smisla: Desetljeće zajedništva i ostavština koja nas povezuje.

Stubičke Toplice

9. i 10. svibnja 2026.

ZBORNIK SAŽETAKA RADOVA

HCLEA

LOGOS - Hrvatska udruga za logoterapiju

X. Međunarodni logoterapijski kongres

‘Društvo nije zdravo, ali je ozdravljivo’

**Logoterapija kao pokret smisla:
Desetljeće zajedništva
i ostavština koja nas povezuje.**

Stubičke Toplice
9. i 10. svibnja 2026.

9. 5. 2026. Dijagnoza društva i put prema promjeni

09:00 – 09:30 **Otvaranje i uvodna riječ**
Barbara Pahljina, Elizabeth Lukas (video obraćanje)
Glazbeni uvod: Elena Krtalić, klavir

09:30 – 10:30 **Živa ostavština dr. Cvijete Pahljine**
Regionalni predstavnici (Slovenija, Srbija, Bosna i Hercegovina)

10:30 – 10:45 **Svečana podjela statusa učitelja**
s. Meri Muše i Miro Međugorac

10:45 – 11:15 **Duhovna pratnja i smisao**
Mijo Rak

11:15 – 12:00 **Pauza za kavu uz zakusku**

12:00 – 14:00 **Logoterapija u praksi: Izlaganja**
Martin Lisec, Andreja Rustja, Aleksandra Zoe Krušelj, Blanka Pranjić, Martina Knežević

14:00 – 15:00 **Pauza za ručak**

15:00 – 16:20 **Paradoksalna namjera - u srži primijenjene logoterapije (Prihvaćanje slobode kroz depatologizaciju i humor)**
Daniel Stoica-Florea (Švicarska)

16:20 – 16:30 **Odlazak na radionice**

16:30 – 18:00 **Paralelne radionice**

Daniel Stoica: **Logodrama - Paradoksalna namjera u djelovanju: Osnažujući alat za suosjećanje, kreativnost i hrabrost**

Marija Tomečak: **Od jutra do večeri: Put prema smislenijoj svakodnevici**

Martina Knežević: **Izrada terapijske igre**

Ervina Krišković Pahljina: **Od empatije do smisla: iskustveno učenje u radu s djecom**

Agneza Dobrović: **Logoterapijski razgovor u praksi: izazovi i kako ih prevladati**

10. 5. 2026. Ozdravljenje kroz zajednicu i smisao

09:30 – 10:30 **Logodrama: Cvijet s otoka**, autorica Tanja Rebula
Monodramu izvodi amaterska slovenska glumica Sonja Mlejnik
In memoriam Cvijeta Pahljina

10:30 – 11:00 **Odgoj vrijednosti**
dr. sc. Dubravka Miljković, prof. emerita

11:00 – 11:45 **Produžena pauza i druženje**

11:45 – 12:15 **Logoterapijska empatizacija za zdravije društvo**
prof. dr. sc. Miro Jakovljević

12:15 – 12:45 **Logoterapijski prkos: Snaga duha pred izazovima vremena**
s. Meri Muše

12:45 – 13:15 **Logoterapija jučer, danas, sutra**
Slobodan Vujasinović, spec. dermatovenerologije, Satja Škobalj, dr. med.

13:15 – 13:30 **Zatvaranje kongresa**

Bonus predavanje: On line
Maria Marshall (Kanada) & Christopher SE Wurm (Australija)

Logos – Hrvatska udruga za logoterapiju: Desetljeće rasta i vizija budućnosti

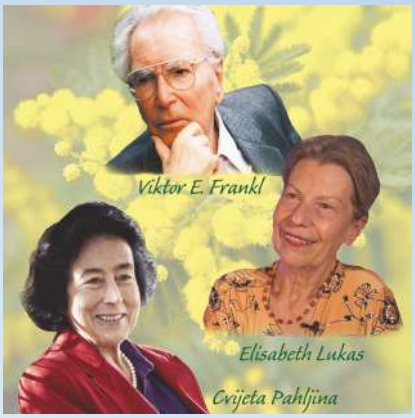

Autorica: Barbara Pahljina, predsjednica Udruge Logos

Više od struke – vizija koja ozdravlja društvo

Kao kći i predsjednica Udruge Logos, na ovaj put gledam kroz prizmu korijena koje je 2012. godine u Zagrebu posadila moja majka, dr. sc. Cvijeta Pahljina. Njezin rad nije bio samo plod velike empatije, već je bio duboko utemeljen u struci. Okosnicu našeg današnjeg djelovanja čini njezina ukupna duhovna i stručna baština, temeljena na učenjima Viktora E. Frankla i Elisabeth Lukas. Ta je ostavština sustavno građena tako da znanstvena utemeljenost i doktorska disertacija o logopedagogiji služe kao čvrst okvir za ono najvažnije: logoterapiju koju je, pretočenu u ljubav, prenosila na autentičan i svima razumljiv način.

Iako smo Udrugu Logos formalno utemeljili 2014. godine, ona je izrasla iz njezine cjeloživotne težnje ka integraciji logoterapije u medicinsku i društvenu praksu. Danas ta misija nadrasta granice Hrvatske kroz kulturu dijaloga i razmjenu iskustava s kolegama iz Slovenije, Srbije te Bosne i Hercegovine. Svi mi, njezini učenici koji danas djelujemo u tim zemljama, usvajali smo njezina znanja prepoznajući ljubav kojom ih je darivala. Nastojimo očuvati izvornu Franklovu misao, oslanjajući se pritom na suradnju s Institutom u Beču kao zajedničkim izvorom koji usmjerava naš stručni rad.

Udruga Logos, u tijesnoj suradnji s Hrvatskim centrom za logoterapiju i egzistencijalnu analizu (HCLEA), nastavlja njezin put i viziju. Naša misija nije puki prijenos teorije unutar predavaonice ili ambulante; mi poučavamo da logoterapeut mora logoterapiju prvenstveno živjeti. Ona za nas nije tek stručni alat, već snaga kojom, mijenjajući sebe, pomažemo drugima da pronađu vlastiti smisao.

Kroz proteklih desetak kongresa, od prvog simpozija „Društvo nije zdravo, ali je ozdravljivo“, nastojali smo stupove našeg djelovanja – od logopedagogije do palijativne skrbi – približiti svakom pojedincu. Danas s još većim uvjerenjem možemo reći da društvo doista ozdravlja upravo kroz naše polaznike i logoterapeute koji logoterapijsku misao provode u svakodnevnoj praksi.

Ovaj jubilarni kongres kruna je rada cijele naše stručne zajednice. Vjerujemo da će se i u budućnosti naći snage za širenje ove plemenite poruke koja s neuništivim optimizmom gleda naprijed, uvijek u službi dostojanstva autentičnog čovjeka.

Slovensko društvo Logos – od utemeljenja prema budućnosti

Slovensko društvo za logoterapijo – Logos okuplja edukante, specijalizante, terapeute, supervizore i edukatore logoterapije i egzistencijalne analize. Osnovano je 10. 10. 2012. na inicijativu dr. Cvijete Pahljina, koja je značajno obilježila razvoj logoterapije u Sloveniji i široj regiji. Poslanstvo društva je razvijati logoterapiju u Sloveniji, povezivati stručnjake te omogućavati stručni dijalog u domovini i inozemstvu.

Društvo članovima nudi prostor za stručnu razmjenu, interviziju, superviziju i podršku u njihovom terapeutskom i obrazovnom radu. Važan dio njegova djelovanja je organizacija edukacija, radionica, simpozija i kongresa (do sada ih je organizirano već 11), kojima se širi razumijevanje logoterapije kao antropološkog, medicinskog, psihoterapijskog i filozofskog pristupa. Redovito djeluje Cvetin bralni klub, a društvo je organiziralo i više stručnih ekskurzija na Rab. Također surađujemo s drugim srodnim društvima. Povodom smrti dr. Cvijete Pahljina, izdali smo knjigu njoj u spomen pod naslovom Živeti, živeti je smisel življenja.

Društvo Logos je član Slovenske krovne zveze za psihoterapijo – SKZP te članovima koji ispunjavaju propisane kriterije omogućuje stručni razvoj na putu do slovenske i europske diplome iz psihoterapije. Društvo teži afirmaciji logoterapije kao stručne pomoći čovjeku u patnji, istraživanju Franklove misli te povezivanju sa srodnim društvima i institucijama u Sloveniji i inozemstvu. U središtu rada Društva Logos je čovjek kao tjelesno, duševno i duhovno biće koje i u teškim životnim okolnostima traži smisao, odgovornost i unutarnju slobodu.

Naš put smisla: Od zagrebačkih klupa do prvog beogradskog kongresa

Autorica: Mirjana Zečević, voditeljica edukacije u Srbiji

Gledajući unatrag na put koji smo prešli, srce mi ispunjava duboki osjećaj onoga što bi Viktor Frankl nazvao "ispunjenjem zadatka". Naši počeci u Srbiji nisu bili samo profesionalni pothvat; bili su to koraci vjere u snagu ljudskog duha.

Moja osobna staza neraskidivo je vezana za Zagreb i dr. sc. Cvijetu Pahljinu. Kod nje nisam samo učila teoriju; učila sam kako se logoterapija živi. Dr. Cvijeta nam je prenijela tu dragocjenu iskru, autentičnost i strogoću znanstvenog pristupa, ali uvijek prožetu dubokom ljubavlju prema čovjeku. Ta edukacija bila je temelj na kojem smo počeli graditi našu priču ovdje u Srbiji.

Danas, s velikim uzbuđenjem mogu reći da je taj trud urodio plodom koji nadilazi sva moja početna očekivanja. Naš prvi logoterapijski kongres bio je kruna tog rada. Biti domaćin kolegama, osjetiti podršku Instituta Viktor Frankl – na čelu s Alexom Veselyjem i Alexanderom Batthyányjem – te dragih prijatelja poput Svetlane Shtukareve, potvrdilo nam je da smo dio velike, svjetske obitelji koja dijeli istu viziju.

Ono što me najviše dirnulo na kongresu nisu bila samo velika imena, već naši polaznici. Gledajući ih kako samouvjereno stoje za govornicom, kako s javnošću dijele svoja istraživanja i radove, shvatila sam da logoterapija u Srbiji više nije samo ideja jedne osobe. Ona je postala živa rijeka. Naši polaznici, kroz svoja predavanja o patnji, radu, ljubavi i odgovornosti, pokazali su da su postali istinski "čuvari plamena" koji smo donijeli iz Zagreba.

Kroz plenarna predavanja, radionice, sekcije i Logo-berkamp otvoren je prostor za razumijevanje logoterapije, ne samo kao teorijskog pravca, već kao živog i primijenjenog terapijskog pristupa – u susretu s drugim čovjekom, njegovim odnosima, pitanjima, egzistencijalnim krizama, potencijalima i uvidima. Imali smo priliku sagledati različite dimenzije logoterapijske prakse – od terapijskog odnosa, preko aktivacije duhovnih potencijala, do primjene u zdravstvu, obrazovanju, radu, umjetnosti, religiji i u svakodnevnom životu.

Logoterapija u Srbiji danas stoji čvrsto. Naši su koraci usmjereni prema budućnosti, ali uvijek s pogledom zahvalnosti prema onima koji su nas učili. Nastavljamo tragati za smislom, rasti i podsjećati jedni druge da, bez obzira na okolnosti, čovjek uvijek ima slobodu izabrati svoj stav.

Ponosna sam na svakog našeg člana i zahvalna na svakom trenutku koji nas je doveo do ovoga gdje smo danas. Svaki od sudionika dao je doprinos svojom autentičnošću, stavom, vrijednostima koje nosi, povjerenjem u čovjeka i njegovu snagu da smisleno i dostojanstveno živi, što se snažno osjetilo u kongresnoj sali, kroz jedinstvo u duhu – i pokazalo da je logoterapija vrijednost koja je trajna, a samim time i besmrtna, kao i sam čovjek.

Nastavljamo dalje, s dubokom zahvalnošću za sve korake koje smo napravili da bismo ovdje stigli, ali i s dubokim povjerenjem zagledani u budućnost – što su nam pokazali svi koji su ovdje bili prisutni.

O autorici

Mirjana Zečević diplomirala je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, gdje je završila i specijalizaciju na Odsjeku za psihologiju. Svoj put u logoterapiji okrunila je diplomom logoterapeuta 2020. godine u Zagrebu, pod mentorstvom dr. sc. Cvijete Pahljine. Nastavljajući težnju za izvrsnošću, 2025. godine završila je magistarski studij Egzistencijalne psihologije ličnosti i logoterapije u Moskvi, pod vodstvom prof. Aleksandra Batthyányja i prof. Svetlane Shtukarevev

Danas obnaša dužnost predsjednice Logosvizije – srpskog udruženja za logoterapiju. Kao voditeljica edukacije u Srbiji, predano radi na širenju Franklove misli, prenoseći polaznicima iskru autentičnosti koju je primila od svoje mentorice dr. Pahljine. Njezin rad u Logosviziji usmjeren je na sustavno obrazovanje novih generacija logoterapeuta i jačanje stručne zajednice.

Pogled iznutra: Logoterapija kao most i lijek u Bosni i Hercegovini

Autor: Miro Međugorac, voditelj edukacije u Bosni i Hercegovini

Kad me pitaju kako je sve ovo s logoterapijom kod nas u Bosni i Hercegovini započelo, uvijek se sjetim onog sjemena koje je posijano u Zagrebu. Mi danas ovdje imamo već drugu generaciju polaznika, ali važno je znati na čijim ramenima stojimo. Naš put je izrastao iz onoga što je započela dr. Cvijeta Pahljina. Ona nije bila samo učiteljica; ona je bila svjetionik koji nam je pokazao kako se Viktorova misao živi u našem podneblju.

Iako osobno nisam bio na onom prvom simpoziju u "Panorami" 2014. godine, duh tih susreta, kao i onog velikog kongresa na Šalati godinu kasnije, prelio se i na nas. To su bili temelji koje je postavila dr. Cvijeta Pahljina sa svojom Udrugom "Logos". Tamo je posijana ta ključna ideja: da je ovo naše društvo, iako ranjeno i umorno, ipak ozdravljivo. Ali ne kroz politiku ili prazne priče, nego kroz duhovnu jezgru svakog čovjeka – kroz njegovu savjest, slobodu i odgovornost.

Danas, dok vodimo edukaciju u BiH, držimo se jednog zlatnog pravila: **vjernost izvoru**.

- Kurikulum dr. Elisabeth Lukas za nas je svetinja. To je ona čista, jasna struktura koja ne dopušta da se logoterapija razvodni u nekakvu jeftinu psihologiju.
- Ali, tu strukturu smo, zahvaljujući dr. Cvijeti, oplemenili onim što je najvažnije – praktičnim radom. Cvijeta nas je naučila da logoterapija ne smije ostati samo u glavi, ona mora sići u srce i u ruke koje pomažu onome tko pati.

Naš Centar nosi Cvijetino ime jer želimo da svaka nova generacija zna tko je udario temelje ovoj našoj kući. Zato mi je danas srce na mjestu dok nastavljamo suradnju s Hrvatskim centrom za logoterapiju (HCLEA) preko Barbare Pahljina. Ta veza s Udrugom Logos nije samo formalnost. To je živi dokaz da put koji je Cvijeta započela teče dalje. Barbara s onim istim žarom drži kormilo, a mi ovdje u Bosni i Hercegovini nastojimo biti dostojni nasljednici te vizije.

Nismo tu da bismo samo dobili diplome, nego da naučimo kako probuditi ono ljudsko u ljudima. To je naš dug prošlosti i naš zalog za budućnost u Bosni i Hercegovini. Edukacija u BiH nije samo učenje jedne terapeutske tehnike. To je proces u kojem učimo kako uspravno hodati kroz život, bez obzira na to kakvi nas vjetrovi šibaju. Naš Centar, koji s ponosom nosi Cvijetino ime, tu je da podsjeća svaku novu generaciju: čovjek je više od svoje boli, više od svoje prošlosti i više od svoje dijagnoze. To je naš smisao i naš zalog za budućnost.

O autoru

Rođen sam 1980. u Klobuku pored Ljubuškog. Nakon završene Visoke policijske škole u Zagrebu, svoj sam profesionalni put usmjerio prema realnom sektoru, no 2012. godina donosi ključnu životnu prekretnicu. Tada sam, nakon inspirativnog predavanja dr. sc. Cvijete Pahljine, odlučio upisati edukaciju iz logoterapije i egzistencijalne analize u sklopu Udruge Logos.Moje putovanje u svijet logoterapije započelo je kroz rad i nesebično mentorstvo dr. Pahljine. Njezina strast, kojom je logoterapiju ne samo poučavala nego i autentično živjela, snažno me inspirirala i usmjerila moj daljnji put. U logoterapiji sam prepoznao jedinstven pristup koji čovjeka sagledava u njegovoj cjelovitosti – uvažavajući tjelesnu i psihičku dimenziju, ali stavljajući naglasak na onu duhovnu, u kojoj leže slobodna volja, odgovornost i prkosna snaga duha.

Danas djelujem kao organizator prve škole logoterapije i egzistencijalne analize u Bosni i Hercegovini "Centar za logoterapiju i egzistencijalnu analizu Cvijeta Pahljina" , koju vodim uz stručnu podršku Hrvatskog centra za logoterapiju i egzistencijalnu analizu. Moj je rad usmjeren na širenje Franklove misli kroz vođenje edukacijskih grupa u Mostaru i Tomislavgradu. Od 2015. do 2026. godine svoje sam iskustvo produbljivao volontirajući u Bračnom i obiteljskom savjetovalištu Splitsko-makarske nadbiskupije, što me dodatno potaknulo na promicanje obiteljskih vrijednosti i autorstvo niza logoterapijskih radionica. Uz to, aktivno promičem logoterapiju kroz brojna predavanja u BIH i Hrvatskoj. Provodim logoterapijska savjetovanja .U središtu mog interesa je rad s osobama koje prolaze kroz emocionalnu patnju i egzistencijalnu krizu. Vjerujem da logoterapija nudi ključne odgovore na suvremeni osjećaj besmisla, potičući pojedinca na samonadrastanje. Kao logoterapeut, svoj poziv vidim u osvjetljavanju puta onima koji tragaju za smislom, čvrsto vjerujući da ljudska egzistencija nikada ne prestaje biti smislena dokle god imamo slobodu izabrati svoj stav.

Sretno sam oženjen i otac dvoje djece.

PREDAVAČ

Mijo Rak

Rođen je 1972. godine u Zagrebu. Rodom je iz Šiljakovine u blizini Velike Gorice. Osnovnu školu završio je u Šiljakovini i Velikoj Gorici, a srednju školu, zanimanje stolar, završio je u Zagrebu. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu diplomirao je teologiju, a u Rimu je magistrirao u teološkom području duhovnosti. Nakon zanata prolazi put duhovnog poziva i upravitelja župe te studija, sve do licenciranog turističkog vodiča i voditelja poslovnice. Njegov profesionalni fokus usmjeren je na organizaciju hodočašća i putovanja koja kombiniraju turizam s duhovnom obnovom, pri čemu se snažno oslanja na principe logoterapije Viktora Frankla. Na KBF-u u Zagrebu, kod prof. Tomislava Ivančića, kao diplomski rad obradio je temu „Logoterapija i hagioterapija", uspoređujući ove dvije metode koje u liječenju polaze od duhovnoga u čovjeku. Kroz javna predavanja i rad u agenciji, Rak zagovara važnost i mogućnost pronalaženja smisla kroz postavljanje jasnih životnih ciljeva. On i supruga, dr. sc. Sanjica Rak, zajedno imaju petero djece te vode i osmišljavaju agenciju Smisao života, kroz koju žele ljudima pružiti zraku svjetla, zraku smisla u koji duboko vjeruju.

Duhovna pratnja i smisao

U najstrašnijim trenucima života, kada čovjeku ostane samo goli život i kada se oni koji nemaju cilja, a posljedično ni smisla koji bi im bio oslonac, vjera, ona prava, istinska, nepatvorena, može čovjeku biti izvor snage, posljednja slamka spasa, koja i u umiranju, i u dostojanstvenom trpljenju može otkriti i ostvariti možda i najdublji smisao života. Ako vjerujem da je Bog živ i da me ljubi, tada i u najvećem mraku nisam sam, tada imam odgovor, otkrivam smisao i živim i umirem s njime. Čitajući Fraklove tekstove u srce su mi se usjekle riječi koje je jednom napisao: "De profundis..." kojima iz dubina, prkosnom snagom duha, upire u zadnji Smisao čovjekova života. Tu je citirao 130 psalam. Za mene, Frankl je bio vjernik koji to nije jako naglašavao jer je drugim riječima želio svima otvoriti smisao koji je crpio i iz vjere.

Oni koji ljude duhovno prate ili vode ljude, dušobrižnici, imaju prilike pomoći im u otkrivanju smisla. Nekada je dovoljno biti uho, a nekada samo ohrabrujući, sućutni pogled i istinita riječ. Frankl je govoreći o liječničkom dušobrižništvu pozivao na dijalog, posebno teologe, svećenike, jer je bio svjestan da je smisao života duhovna kategorija koju su ljudi stoljećima crpili u vjeri. Frankl je bio otvorena duha i zato ga smatram svojim učiteljem i prijateljem.

PREDAVAČ

mag. Martin Lisec

Istaknuti je slovenski logoterapeut, psihoterapeut i edukator s bogatim iskustvom u socijalnom, javnom i gospodarskom sektoru. Utemeljitelj je i direktor Instituta Stopinje, gdje djeluje kao stručni voditelj obrazovnih programa, predsjednik Slovenskog društva za logoterapiju – Logos te potpredsjednik Slovenske krovne zveze za psihoterapijo (SKZP). Svoj profesionalni put započeo je pionirskim projektom uličnog rada Skala, a značajan doprinos razvoju medijacije u Sloveniji dao je kao suosnivač i direktor Instituta za medijaciju Concordia. Godine 2023., zajedno s dr. Jožetom Ramovšem i mag. Ksenijom Ramovš, suosnovao je Institut za logoterapiju, koji u Sloveniji skrbi za edukaciju logoterapeuta. Njegova stručna pozadina obuhvaća rad u vladinim službama, upravljanje slovenskom podružnicom Celovške Mohorjeve družbe te dugogodišnji volonterski angažman. Psihoterapijsko savjetovanje provodi od 2012. godine, a specijalizaciju iz logoterapije završio je 2015. godine kod dr. Cvijete Pahljina. Godine 2022. stekao je Europsku diplomu iz psihoterapije (ECP), a 2026. godine slovensku diplomu iz psihoterapije. Kao akreditirani član Instituta Viktor Frankl iz Beča, svoj rad kontinuirano usavršava pod supervizijom prof. dr. Boruta Škodlara. Danas je prepoznat kao terapeut i coach koji svoja predavanja temelji na neposrednom iskustvu rada s ljudima u specifičnim okruženjima, uključujući i trinaestogodišnje djelovanje u ženskom zatvoru na Igu. Njegov pristup odlikuje sposobnost prenošenja kompleksnih egzistencijalnih i terapijskih sadržaja na jednostavan, razumljiv i praktično primjenjiv način, s naglaskom na odgovornost, dostojanstvo i pronalaženje smisla u svakodnevnom životu i radu.

Sloboda u neslobodi: logoterapijski smisao rada u ženskom zatvoru na Igu

Izlaganje prikazuje smisao logoterapijskog rada u zatvorskom kontekstu, gdje je vanjska sloboda ograničena, a unutarnja sloboda postaje ključna. Polazeći od Franklove ideje "slobode stava", naglašavam da čovjek i u neslobodi može birati svoj odgovor na okolnosti. U središtu su odgovornost, dostojanstvo i vrijednosna orijentacija kao oslonci psihoterapijskog procesa. Predstavit ću iskustva iz trinaestogodišnjeg rada u jedinom ženskom zatvoru u Sloveniji, zatvoru na Igu, kroz različite oblike podrške: individualnu psihoterapiju, grupni rad i programe jačanja mentalnog zdravlja. Posebno će biti objašnjena logoterapijska metoda promjene stava (modifikacija stava) kao alat za situacije koje se ne mogu izravno promijeniti. Naglasak je na "smislenim mikro-koracima" koji u ograničenjima grade unutarnju stabilnost i mogućnost novih odnosa. Zaključno, pokazujem kako individualno osnaživanje otvara prostor za zajednicu koja može djelovati kao lijek, ali ne kao zamjena za osobnu odgovornost.

PREDAVAČ

Andreja Rustja

Osnivačica je Instituta Refugium, doktorandica i specijalizantica logoterapije (pod supervizijom). Svoje bogato iskustvo crpi iz izravnog rada s ljudima kao suradnica Hospicija i bolnička pratiteljica (chaplain). Autorica je knjige o žalovanju u kojoj isprepliće teorijske spoznaje s dubokom praksom praćenja onih koji prelaze prag vječnosti, kao i onih koji ostaju u tišini nakon njihova odlaska.

Logoterapija i žalovanje: Traženje smisla u smrti i nakon nje

Žalovanje nije bolest koju treba izliječiti, već neizbježna "cijena ljubavi". Kada nas gubitak suoči s osjećajem besmisla, logoterapija Viktora Frankla nudi jedinstven okvir za razumijevanje patnje – ne kao krajnje točke, već kao prostora u kojem se može roditi novi smisao.

Ključne teme predavanja:

- Logoterapijski pristup umirućem: Kako očuvati dostojanstvo u suočavanju s "tragičnim trojstvom" (patnja, krivnja, smrt) i podržati pojedinca u ostvarivanju vrijednosti do posljednjeg daha.
- Osmisliti nesmisleno: Proces žalovanja kao preobrazba odnosa. Kako voljenu osobu, koju smo izgubili u svijetu "stvari", ponovno pronaći u svijetu "značenja".
- Traženje novih puteva: Istraživanje načina kako integrirati gubitak u vlastitu životnu priču, a da pritom ne zaniječemo bol.
- Izvori oslonca: Gdje u ljudskom duhu (noetičkoj dimenziji) pronaći snagu za život "usprkos svemu".

PREDAVAČ

Aleksandra Zoe Krušelj

Savjetodavni je terapeut i učitelj logoterapije iz Zagreba. U svom stručnom radu bavi se logoterapijskim savjetovanjem, edukacijom i vođenjem radionica usmjerenih na pitanja smisla života, osobnih vrijednosti i psihološke otpornosti. Poseban interes usmjerava na rad sa starijim osobama te na istraživanje mogućnosti pronalaženja smisla u zrelim godinama. U radu primjenjuje logoterapijski pristup koji je razvio Viktor Frankl. Autorica je knjige posvećene temama smisla života, hrabrosti i ljudske otpornosti te sudjeluje u stručnim edukacijama, predavanjima i radionicama iz područja logoterapije.

Smisao u trećoj životnoj dobi - logoterapijski pristup zrelim godinama

Treća životna dob donosi brojne životne promjene poput odlaska u mirovinu, promjena društvenih uloga te suočavanja s gubicima i prolaznošću. U tom razdoblju mnogi se ljudi suočavaju s pitanjima o smislu i vrijednosti vlastitog života.

Logoterapija Viktora E. Frankla polazi od pretpostavke da je potraga za smislom temeljna ljudska motivacija koja ne prestaje ni u jednoj životnoj fazi. Zrele godine mogu postati vrijeme dublje refleksije, integracije životnog iskustva i ponovnog otkrivanja osobnih vrijednosti.

U radu se prikazuje logoterapijski pristup radu sa starijim osobama s naglaskom na suočavanje s gubicima, pronalaženje smisla u svakodnevnim odnosima te očuvanje dostojanstva i životne mudrosti. Kroz primjere iz edukativnog i savjetodavnog rada s grupama starijih osoba pokazuje se kako prisjećanje životnih iskustava i dijeljenje osobnih priča može potaknuti osjećaj smisla i psihološke otpornosti.

PREDAVAČ

Blanka Pranjić, mag. rehab. educ.

Rođena je 1973. godine u Zagrebu. Završila V. gimnaziju, diplomirala na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu i stekla zvanje magistra edukacijske rehabilitacije. Radila u Centru za odgoj i obrazovanje Dubrava s mladima s motoričkim poremećajima i kroničnim bolestima, Dječjem vrtiću Sunčana, a sada zaposlena u Dječjem vrtiću Slavuj kao stručna suradnica. Ima završene i položene edukacije Waldorfska pedagogija, Hospicij i palijativna skrb, edukaciju za voditelja Programa cjelovitog spolnog odgoja „TEEN STAR" te osnovni i napredni tečaj medijacije. Pet godina je sudjelovala u akciji „Narcise". Četiri godine je volontirala u Klinici za tumore – Zagreb i jedna je od osnivačica, te jedan mandat I dopredsjednica udruge Hrvatskog foruma protiv raka dojke Europa Donna. Sudjelovala je kao gost predavač na stručnom usavršavanju na „Katehetskoj školi za odgojiteljice/odgojitelje u vjeri osoba s posebnim potrebama" kao i na „Doedukaciji za ginekološke timove". Deset je godina bila vanjski suradnik i mentor studentima s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta na kolegiju Metode rehabilitacije osoba s motoričkim poremećajima i kroničnim bolestima. U suradnji sa savjetovalištem „Mali plac", sudjelovala je u projektu prevencije alkoholizma kod mladih. 2022. godine obranila je diplomski rad s temom „Primjena logoterapije u predškolskom odgoju i obrazovanju" pod mentorstvom dr. sc. Cvijete Pahljine i Marije Tomečak, mag. teologije i socijalnog rada. Nakon što je stekla zvanje logoterapeut, provodi logopedagoške radionice s djecom kronološke dobi od pet/šest godina, godinu dana prije polaska u školu. U radionicama je do sada bilo uključeno 175 djece.

Primjena logoterapije u predškolskom odgoju i obrazovanju - prikaz logopedagoške radionice

Na pretpostavkama logoterapije Viktora E. Frankla, kojom uz tjelesnu i psihičku vraća duhovnu dimenziju čovjeku, razvija se logopedagogija – logoterapija primijenjena u procesu odgoja i obrazovanja. Potrebu za uvođenjem logoterapije u sustav odgoja i obrazovanja uočili su brojni autori još polovicom prošlog stoljeća. Od velike važnosti je promišljati o razlozima i potrebama uvođenja logoterapije u odgoj i obrazovanje kao i o mogućnostima njene implementacije kroz njena glavna načela i preventivnu primjenu njenih tehnika. Kao konkretan neposredan rad iz ovog područja opisuje se provedba jedne logopedagoške radionice, od dvanaest radionica koje se provode u Dječjem vrtiću Slavuj, navode se neke od konkretno korištenih metoda i sadržaja primijenjenih u istim logopedagoškim radionicama. Ova tematika; primjena logoterapije u preventivne svrhe, kao i primjena logoterapije prema djeci predškolskog uzrasta kao sudionika psihoterapijskog procesa; predstavlja pionirski pothvat. Na području primjene logoterapije u odgoju i obrazovanju logoterapeuti još trebaju osmisliti smjernice i sadržaj rada te konkretne alate za rad s djecom i mladima.

PREDAVAČ

Martina Knežević

Martina Knežević (1987, Zadar) profesionalni je put započela u korporativnom okruženju, gdje je izgradila karijeru u marketingu i vodila velike timove unutar međunarodnog sustava. Unatoč vanjskom uspjehu i ispunjavanju društvenih i profesionalnih očekivanja, iskustvo unutarnje praznine potaknulo ju je na radikalan zaokret i višegodišnje istraživanje psiholoških, egzistencijalnih i neuroloških aspekata ljudskog funkcioniranja. Danas razvija i primjenjuje vlastiti pristup – LudoTerapiju – koji se temelji na integraciji igre kao ključnog mehanizma psihološke regulacije, razvoja i samoiscjeljenja. U svom radu povezuje spoznaje iz psihologije, neuroznanosti, logoterapije i filozofije, s ciljem razvoja cjelovitog čovjeka – onoga koji je sposoban istovremeno misliti, osjećati, igrati se i stvarati smisao. Psihoterapeutkinja je pod supervizijom i polaznica četvrte godine logoterapije, a svoj rad temelji na osobnom iskustvu i kontinuiranoj praksi – metode i koncepte koje razvija prvo istražuje i primjenjuje na sebi, a zatim ih integrira u rad s klijentima i grupama. Ne ograničava se na jednu profesionalnu ulogu, već svoj rad vidi kao kontinuirani proces istraživanja i življenja – u kojem je igra temeljni princip odnosa prema sebi, drugima i životu.

Moć igre u terapiji

(predavanje)

Igra se u suvremenom kontekstu često percipira kao nešto sekundarno, rezervirano za djetinjstvo ili slobodno vrijeme. Međutim, brojna istraživanja iz područja neuroznanosti i psihologije pokazuju da igra ima ključnu ulogu u razvoju mozga, regulaciji stresa, integraciji emocionalnih i kognitivnih procesa te aktivaciji kreativnog i adaptivnog ponašanja.

Ovo predavanje polazi od teze da igra nije dodatak terapijskom procesu, nego njegov temeljni mehanizam. Kroz koncept LudoTerapije, igra se promatra kao sredstvo aktivacije urođenog, ali često potisnutog impulsa – homo ludensa – koji omogućuje povezivanje racionalnog i intuitivnog, smanjenje rigidnosti identiteta te otvaranje prostora za stvaranje smisla.

Predavanje će obuhvatiti teorijska uporišta (neurološka, psihološka i egzistencijalna) te praktične implikacije korištenja igre u terapijskom radu. Pristup koji predstavlja temelji se na osobnom iskustvu i praksi – razvijeni koncepti i alati prethodno su istraženi i primijenjeni u vlastitom procesu, a zatim integrirani u rad s pojedincima i grupama.

Izrada terapijske igre

(radionica)

Radionica je iskustveno usmjerena i temelji se na principima LudoTerapije. Sudionici će kroz strukturirani proces, radeći u manjim grupama, osmisliti i izraditi vlastitu terapijsku igru.

Cilj radionice nije samo razvoj konkretnog alata, već aktivacija kreativnog procesa, produbljivanje razumijevanja uloge igre u terapiji te direktno iskustvo kako igra može otvoriti prostor za dijalog, refleksiju i promjenu.

Kroz kombinaciju jasno postavljenih okvira i slobode unutar procesa, sudionici će istražiti kako se ozbiljne teme mogu obrađivati kroz igru, te kako igra može postati most između strukture i spontanosti, pojedinca i grupe, pitanja i smisla.

PREDAVAČ

Daniel Stoica-Florea

Logoterapeut i egzistencijalni analitičar koji je svoju stručnu izobrazbu stekao na Institutu za logoterapiju i egzistencijalnu analizu u Švicarskoj (2020. - 2023.) i član je njegovog zakladnog vijeća. Uz logoterapiju, od 2019. godine aktivno djeluje kao specijalizant psihijatrije i psihoterapije, spajajući kliničko znanje s dubokim humanističkim pristupom. U svom radu integrira logoterapiju i psihodramu kao komplementarne metode. što mu omogućuje da prati pojedince kroz proces suočavanja s patnjom, pomažući im da ponovno otkriju vlastitu svrhu i ponovno se povežu sa svojom unutarnjom slobodom. Duboko je uvjeren u vitalnu snagu humora kao ključnog elementa procesa ozdravljenja koji u terapijski odnos unosi prijeko potrebnu lakoću i novu perspektivu, omogućujući klijentu potreban otklon od vlastite problematike.

Paradoksalna intencija – u srži primijenjene logoterapije

Prihvaćanje slobode kroz depatologizaciju i humor
(predavanje)

Paradoksalna intencija (PI), koju Viktor E. Frankl koristi od 1929. godine, temeljna je tehnika unutar logoterapije i egzistencijalne analize za rješavanje anksioznosti, prisilnih radnji, psihosomatskih tegoba te, iz šire perspektive, iskustva srama. Umjesto izbjegavanja simptoma straha ili bolnih emocija, PI poziva osobe koje se suočavaju s patnjom da im pristupe svjesno, pa čak i razigrano. Koje bi nove mogućnosti mogle oživjeti ako bismo prihvatili paradoks? Poticanjem samodistanciranja, paradoksalna intencija stvara unutarnji prostor između osobe i njezine patnje – omogućujući slobodu izbora, nadvladavanje ograničavajućih obrazaca i ponovno preuzimanje autorstva nad vlastitim životom.

U svojoj srži, ova se tehnika oslanja na ljudsku sposobnost samotranscendencije. Simptomi – pa čak i sram – ne promatraju se kao nedostaci, već kao smislene, često spasonosne strategije suočavanja. Kao što je Frankl rekao:„Ponekad je simptom jedini zdrav odgovor na pogrešno proživljen život.“ Kako bi se promijenio naš odnos prema patnji i sramu kada bismo to istinski prihvatili?

Terapeutski humor vitalni je dio ove intervencije – ne kao izbjegavanje, već kao hrabar i oslobađajući čin. Humor može olabaviti stisak straha, ublažiti sram i otvoriti prostor za otpornost i kreativnost. Kako humor može funkcionirati kao egzistencijalna gesta prkosa, potvrđujući smisao života čak i usred tjeskobe, srama i borbe?

U središtu logoterapijske primjene leži suosjećanje – prema drugima i prema sebi samima. Kada se upari s razumijevanjem, a ne s osuđivanjem, ova metoda pomaže ljudima otkriti unutarnju snagu, suočiti se sa strahom i sramom te otvoriti putove transformaciji.

Predavanje će istražiti povijesne korijene, teorijske temelje i praktičnu primjenu paradoksalne intencije kroz tri vodeća stava: uvažavanje, ohrabrenje i humorističnu provokaciju. Klinički primjeri i kratka demonstracija uživo dodatno će obogatiti sesiju.

Logodrama – paradoksalna intencija u akciji

Osnažujući alat za suosjećanje, kreativnost i hrabrost
(radionica)

Ova interaktivna radionica osmišljena je kako bi se principi paradoksalne intencije (PI) primijenili u praksi. Nadovezujući se na sadržaj predavanja, sudionici će se uključiti u iskustveno učenje kako bi istražili kako PI može osnažiti osobe koje se suočavaju s patnjom i ograničenjima. Kroz izravno suočavanje i razigranu transformaciju, sudionici će naučiti kako se svjesno nositi sa strahovima, prisilama, pa čak i sramom.

Središnja komponenta radionice bit će logodramski pristup — metoda koja obuhvaća psihodramske elemente kombinirajući igranje uloga, dramski dijalog i simboličku akciju kako bi produbila egzistencijalni uvid i terapijski učinak. Ukorijenjena u logoterapijskom fokusu na smisao, Logodrama nudi utjelovljeni način pristupa unutarnjim resursima, testiranja paradoksalnog ponašanja i mobilizacije„prkosne moći ljudskog duha“ u sigurnom i kreativnom okruženju.

Marija Tomečak, mag. theol., mag. act. soc.

Učitelj-mentor • Učiteljica logoterapije • Psihoterapeut

Rođena 1986. godine u Zagrebu, magistra je teologije i socijalnog rada, logoterapeutkinja. Nakon rada na fakultetu u svojstvu demonstratora i vanjskog suradnika na pojedinim katedrama te rada u Centru za socijalnu skrb, trenutno je, kao učitelj-mentor, zaposlena kao vjeroučiteljica, pomoćnica ravnatelja i član Uprave u Osnovnoj školi „Ružičnjak", tajnica je Udruge Logos i vanjska suradnica na pojedinim edukacijskim godinama iz logoterapije, u ulozi asistenta, supervizora ili predavača. Nakon završene edukacije logoterapije u organizaciji Udruge LOGOS, pod vodstvom dr. sc. Cvijete Pahljine, logoterapiju aktivno primjenjuje kroz logopedagoške radionice unutar svoje matične škole i šire, održavanjem predavanja i moderiranja logoterapijskih radionica na kongresima, konferencijama, županijskim vijećima i dr., pohađanjem raznovrsnih edukacija i tečajeva cjeloživotnog učenja i obrazovanja te susrećući se kontinuirano s klijentima u potrebi preko registrirane psihoterapijske djelatnosti. Autorica je i koautorica nekolicine znanstvenih članaka, dobitnica Rektorove nagrade i diplome „Summa cum laude" pri Pravnom fakultetu u Zagrebu. Supruga je i majka trojice sinova.

Od jutra do večeri:
Put prema smislenijoj svakodnevici

(radionica)

Promišljajući o tragovima logoterapije kroz protekle dane i godine, njome osmišljenoj svakodnevici te očekujući i naslućujući razvoj njenih „kontura" i sadržaja u budućnosti, interaktivna će radionica, kroz World Café metodu rada, okupiti sudionike u otvorenom i poticajnom dijalogu o ključnim temama logoterapije. Kroz stvaralačko izražavanje, razmjenu iskustava i zajedničko promišljanje sudionici će istraživati logoterapijske vrijednosti kao i njihovu primjenu u svakodnevnom životu i profesionalnom radu. Poseban naglasak stavit će se na identitet logoterapeuta, njegov osobni i profesionalni razvoj, autentičnost u radu s ljudima te ulogu logoterapeuta u suvremenom i budućem društvu (refleksivna supervizija). Radionica tako postaje prostor za povezivanje, inspiraciju i jačanje zajedničkog identiteta logoterapeuta i simpatizera logoterapije, kao poticajna snaga za svakodnevicu i dane koji slijede.

PREDAVAČ

Ervina Krišković Pahljina, mag. prim. educ.

Učitelj-mentor
Rođena je u Rijeci. Djetinjstvo je provela na otoku Rabu gdje je nakon osnovne škole završila opću gimnaziju. Studij razredne nastave završila je na Filozofskom fakultetu u Rijeci. Zaposlena je u Osnovnoj školi Ivana Rabljanina Rab, gdje u svom radu posebno njeguje razvoj empatije, suradnje i pomaganje drugima. Polaznica je edukacije iz logoterapije pri HCLEA institutu. Aktivno volontira u udruzi za djecu i mlade, u kojoj vodi čitaonicu. U profesionalnom i osobnom životu usmjerena je na stvaranje poticajnog i podržavajućeg okruženja za djecu. Živi na Rabu, kojem je snažno privržena, a ujedno je supruga i majka triju kćeri.

Od empatije do smisla: iskustveno učenje u radu s djecom

(radionica)

Radionica je usmjerena na razvoj empatijskih vještina kod sudionika kao putu ka zdravijem društvu. Cilj radionice je kroz iskustvene i interaktivne aktivnosti potaknuti sudionike na razvijanje i produbljivanje empatije te njezinu primjenu u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu i životnom kontekstu. Sudionici će kroz strukturirane aktivnosti imati priliku razvijati vještine aktivnog slušanja, empatijskog odgovaranja i svjesne komunikacije te osmisliti primjenjive aktivnosti za vlastiti profesionalni kontekst. Radionica pruža konkretne ideje i iskustva koja se mogu odmah primijeniti u radu s djecom i mladima, uz naglasak na povezanost empatije i doživljaja smisla u duhu logoterapijskog pristupa prema principima Viktora Frankla.

PREDAVAČ

Agneza Dobrović, dipl. ing.

Diplomirani je inženjer strojarstva, ovlašteni projektant. Edukaciju iz logoterapije završila je pri Hrvatskom centru za logoterapiju i egzistencijalnu analizu, ponosna što je bila učenica dr.sc. Cvijete Pahljine. Trenutno je u završnoj fazi edukacije iz Propedeutike psihoterapije. Također je završila EQUIP Leadership Training programa („Train the Trainers") te posjeduje iskustvo u vođenju predavanja i radionica u župnim zajednicama, školama i na stručnim kongresima. U radu s klijentima, kao i osobnom životu, vodi se vjerom da život uvijek ima smisla te da svaka osoba posjeduje neprocjenjivo dostojanstvo. Privatna je poduzetnica, udana i majka sedmero djece. Živi i radi u Zagrebu.

Logoterapijski razgovor u praksi: izazovi i kako ih prevladati

(radionica)

Radionica je namijenjena studentima logoterapije i logoterapeutima koji žele unaprijediti vještine vođenja terapijskog dijaloga u logoterapijskom okviru.

U stvarnom terapijskom susretu teorija i praksa ponekad se razlikuju, a terapijski rad obilježen je neočekivanim situacijama koje zahtijevaju brzu prilagodbu, prisutnost i jasnoću u djelovanju.

Kroz kratki teorijski pregled i iskustvene vježbe sudionici stječu i razvijaju vještine prepoznavanja i odgovaranja na ključne trenutke u terapijskom dijalogu, uključujući pojave transfera i kontratransfera te njihove implikacije na tijek terapijskog procesa. Poseban naglasak stavlja se na vođenje razgovora u zahtjevnim i nepredvidivim situacijama te na načine vraćanja fokusa na smisao kada dolazi do zastoja, emocionalne preplavljenosti ili gubitka smjera u dijalogu.

Radionica integrira teoriju i praksu s ciljem jačanja kompetentnosti u vođenju smisleno usmjerenog terapijskog razgovora i osnaživanja profesionalne sigurnosti u radu s klijentima.

PREDAVAČ

prof. emerita dr. sc. Dubravka Miljković

Rođena je i školovala se u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu diplomirala je psihologiju i pedagogiju, završila poslijediplomski studij u polju psihologije i doktorirala u polju pedagogije. Najprije radila kao školski psiholog / pedagog u osnovnoj školi, školskom centru i gimnaziji, a od 2005.-2020. god. je na Odsjeku za obrazovne znanosti Učiteljskog fakultetu u Zagrebu (u okviru kojeg je držala nastavu i na PMF-u, Edukacijsko rehabilitacijskom i Kineziološkom fakultetu). Završila je trogodišnju edukaciju iz Transakcijske analize, više seminara iz različitih drugih psihoterapijskih pravaca i savjetodavnog rada, a u SAD-u i USAID Technical Cooperation Program u području menadžmenta nevladinih udruga. U razdoblju od 1992.-2002. sudjelovala je u razvoju udruga civilnog društva i bila predsjednica Telefona za psihološku pomoć i Saveza udruga telefonskih službi za pomoć ljudima u krizi. (Ko)autorica je 63 knjige, mnogih poglavlja u knjigama, 70-ak znanstvenih te više od 500 znanstveno-popularnih i stručnih članaka. Izlagala je na velikom broju znanstvenih i stručnih skupova, održala više od 400 pozvanih predavanja (uključujući TEDx), kao i velik broj seminara i radionica za različite tvrtke u zemlji i inozemstvu. Gošća je u vrlo brojnim, različitim, radio i TV emisijama.„Zbog posebnih zasluga za razvitak i napredak Sveučilišta u Zagrebu te za međunarodno priznatu znanstvenu izvrsnost u području društvenih znanosti“ 2021. god. je izabrana u počasno zvanje professor emerita. I dalje piše, sudjeluje u projektima, drži pozvana predavanja i nastavu na doktorskom studiju. Ima jednog dobrog supruga, dvoje divne djece (ukupno starije od 90 godina) i troje unučadi (za sada).

Odgoj vrijednosti

Je li smrtna kazna dobra ili loša? Je li bolje imati dobro plaćen, ali dosadan posao ili zanimljiv, ali loše plaćen posao? Smije li se homoseksualcima dopustiti da odgajaju djecu? Odgovori na ova pitanja odražavaju naše temeljne životne vrijednosti. One utječu na naše životne ciljeve i načine njihova ostvarivanja.

Što su vrijednosti? Jednostavno rečeno, vrijednosti su osobna vjerovanja o tome što nam je najvažnije u životu; što je dobro, a što loše; što je ispravno, a što ne; što je poželjno, a što nije. Životne vrijednosti vide se u svakom našem ponašanju – u tome kako se odijevamo, kako provodimo slobodno vrijeme, koji auto vozimo, s kojim ljudima se družimo, na što smo spremni potrošiti svoj novac itd. Popis je beskonačan. Ako se ponašamo u skladu sa svojim životnim vrijednostima i ako ih ostvarujemo, bit ćemo zadovoljni i ispunjeni. Ukoliko pak radimo nešto što je u suprotnosti s njima ili ako ih ne uspijemo ostvariti – bit ćemo razočarani, nezadovoljni, s osjećajem praznine (pa čak iako smo, izvana gledano, vrlo uspješni).

U predavanju će biti riječi o vrstama vrijednosti i o pristupima njihovog odgajanja.

PREDAVAČ

prof. dr. sc. Miro Jakovljević

Liječnik psihijatar, professor emeritus na Sveučilištu u Zagrebu. Najcitiraniji je psihijatar u regiji i nalazi se na Stanford listi 2% uglednih svjetskih znanstvenika u Hrvatskoj. Objavio je 23 knjige, i 54 poglavlja u knjigama drugih autora, te preko 280 znanstvenih i stručnih radova. Bio voditelj i glavni istraživač u brojnim nacionalnim i internacionalnim kliničkim istraživanjima. Pozvani predavač na brojnim nacionalnim, internacionalnim i svjetskim kongresima. Glavni je urednik časopisa "Psychiatria Danubina" i časopisa "Medicina Academica Integrativa". Član je Europske akademije znanosti i umjetnosti, redovni član i dopredsjednik Internacionalne akademije znanosti i umjetnosti u BiH, inozemni član Akademije nauka i umjetnosti BiH, redovni član i predsjednik kolegija za psihijatrijske znanosti Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, predsjednik Hrvatskog društva za kreativnu psihofarmakoterapiju i biologijsku psihijatriju Hrvatskog liječničkog zbora. Prošao edukaciju iz transakcijske analize, neurolingvističkog programiranja (NLP-a), hipnoterapije, kibernetike psihoterapije, EMDR-a, te radionice iz psihodrame i bioenergetske analize. Razvija originalne, a u stručnim i znanstvenim krugovima već prepoznatljive koncepte transdisciplinarne integrativne psihijatrije i kreativne, na osobu usmjerene narativne psihofarmakoterapije, te kulture empatije kao temelja mentalnog zdravlja i ljudskih prava i promovira ideje empatijske civilizacije i globalnog mentalnog zdravlja.

Logoterapijska empatizacija za zdravije društvo

U vrijeme epidemije narcizma i paranoidnosti, sve većih podjela, sukoba i ratova postavlja se pitanje kako graditi humanije i zdravije društvo, a umjesto sukoba civilizacija koji se odvija pred našim očima kako promovirati empatijsku civilizaciju. Često se može čuti „ Tko je danas uopće normalan u ovom ludom svijetu" pri čemu je važno imati na umu da ono što je normalno nije uvijek i zdravo. Biti ili praviti se lud, šašav, ekscentričan, nekonvencionalan, originalan i provokativan, okrivljavati i napadati druge čini se kao da je trend. Povezivanjem načela logoterapije i empatizirajuće kulture duše može se značajno pridonijeti ne samo boljoj učinkovitosti psihoterapije, nego i izgradnji zdravijeg i sretnijeg društva. Logoterapija potiče pronalaženje smisla čak i u iznimno teškim situacijama, a empatizacija boljem razumijevanju drugih i različitih, poštivanju univerzalnih ljudskih prava i izgradnji dobrih odnosa. Nema zdravlja bez mentalnog zdravlja, ali nema ni mentalnog zdravlja bez dobrih odnosa, a logoterapijska empatizacija je koncept koji potiče na uzajamno poštovanje i traženje zajedničkih vrijednosti, ciljeva i odgovornosti kao važnih sastavnica zdravog društva.

Logoterapijska empatizacija promovira pozitivnu kogniciju (pozitivno mentalno zdravlje, stav da život uvijek ima smisao, da je život dar prema kojemu se treba odnositi odgovorno, da smo zajedno sposobniji, zdraviji i jači), pozitivni afektivitet (empatija, ljubav, zahvalnost, opraštanje), altruističku motivaciju i inspiraciju (dobro je činiti dobro, nagrada za dobro je u samom dobrom djelu, mi smo bolji i sposobniji ako pomažemo i dajemo drugima) i kooperativno i kreativno ponašanje (svi smo na neki način povezani, win-win strategija ponašanja) a sve to s ciljem prepoznavanja autentičnih životnih vrijednosti i smisla života. Logoterapijska empatizacija je izvor energije i znanja za osobni ali i za kolektivni i društveni rast i razvoj, izvor je snage u teškim krizama jer nam pomaže pronaći pravi smisao života kroz duhovne zakone ljubavi, zahvalnosti, opraštanja, mirotvorstva, poštovanja, davanja, kreativnosti i su-stvaranja. Ona nam omogućuje duboku transformaciju našega duha i uma, kao i naših odnosa jednih s drugima, ali i sa samim sobom, i s prirodom i univerzumom tako da postaje sve važnije u različitim područjima ljudske djelatnosti od ekonomije i biznisa do obrazovanja i medicine. Logoterapijska empatizacija je dinamičan proces kojim se otkriva unutarnja mudrost, autentičnost i životnost koji daju svrhu i značenje svim događajima i odnosima u životu, kako na individualnoj tako i na društvenoj i globalnoj razini, a usmjerena je prema dobru i višim ciljevima. Empatizirajuća kultura duše je za razliku od toksičnih psihokultura (narcističke, paranoidne, manične, depresivne i nihilističke) idealizirani čin našeg života, ona je umijeće ljubavi i tiha revolucija srca s ciljem izgradnje dobrih odnosa, održivosti našeg svijeta i puta u bolju budućnost.

PREDAVAČ

s. Meri Muše

Diplomirala je na Pravnom fakultetu u Splitu te završila dopunsko pedagoško-psihološko obrazovanje nastavnika. Također je završila studij za učitelja duhovnosti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Dodatno se stručno usavršavala u području psihologije i savjetovanja: educirana je iz realitetne terapije (The William Glasser Institute – HURT), završila je trening savjetodavnog razgovora u Psihološkom centru TESA te edukaciju iz logoterapije i egzistencijalne analize pri Viktor Frankl Institutu – HCLEA. Završila je i specijalizaciju iz propedeutike psihoterapije i teoterapije. Od 2021. godine uključena je u edukaciju iz logoterapije i egzistencijalne analize kao mentorica i asistentica.

Logoterapijski prkos:
Snaga duha pred izazovima vremena

U kontekstu suvremenih društvenih kretanja, obilježenih porastom anksioznosti, osjećajem usamljenosti i gubitkom egzistencijalne orijentacije, sve se jasnije pokazuje da kriza današnjeg čovjeka nadilazi isključivo psihološku razinu. Riječ je o dubljoj krizi smisla, koja se očituje kroz različite oblike patologija duha vremena – od egzistencijalne praznine i konformizma do unutarnjeg pritiska stalne uspješnosti i površnih oblika duhovnosti.

Polazi se od logoterapijske misli V. E. Frankla da društvo nije bolesno zato što pati, nego zato što često više ne prepoznaje smisao vlastite patnje. Upravo u tom gubitku „zašto“ prepoznaje se temelj suvremenih oblika egzistencijalne dezorijentacije.

Naglasak je na pojmu prkosne moći duha – sposobnosti čovjeka da, unatoč ograničenjima i okolnostima, zauzme stav prema vlastitoj situaciji. Taj prkos ne predstavlja otpor stvarnosti, nego usmjerenost prema smislu, odgovornosti i vrijednostima. Ne uklanja patnju, ali joj oduzima besmisao, otvarajući prostor unutarnje slobode.

U svjetlu tematskog okvira kongresa može se zaključiti da, unatoč izraženim simptomima dezorijentacije, društvo zadržava potencijal ozdravljenja. Taj potencijal proizlazi iz duhovne dimenzije čovjeka – iz njegove sposobnosti da, unatoč svemu, odgovori na zahtjev smisla. Upravo u toj tihoj, ali postojanoj snazi duha nalazi se temelj nade za pojedinca i zajednicu.

PREDAVAČ

Slobodan Vujasinović, spec. dermatovenerologije

Dermatolog • Psihodermatolog • Logoterapeut • Sportski liječnik
Srednjoškolski i visokoškolski nastavnik na području zdravstva i logoterapije. Pionir psihodermatologije u regiji s dugogodišnjim kliničkim, pedagoškim i mentorskim iskustvom. Specijalizaciju iz dermatovenerologije završio na Klinici za kožne i spolne bolesti Medicinskog fakulteta u Zagrebu (mentor: prof. A. Kansky), uz dodatno usavršavanje u Hôpital Saint-Louis (Pariz) i niz međunarodnih edukacija (Izrael, Njemačka, Kanada, Brazil, SAD, Nizozemska). Bio je prvi dermatolog u timu za transplantaciju koštane srži na Hematološkoj klinici KBC Zagreb (voditelj: prof. Boris Labar), dugogodišnji sudski vještak za dermatologiju te član međunarodnog udruženja za dermokirurgiju (SAD). Djeluje kao predavač na domaćim i međunarodnim kongresima dermatologije i logoterapije, te kao mentor mladim liječnicima i psiholozima. Poseban profesionalni interes usmjeren je na integraciju medicine i logoterapije u okviru psihodermatologije.

Logoterapija jučer, danas, sutra

Logoterapija, utemeljena na djelu Viktor Frankl, nastala je iz egzistencijalnog iskustva čovjeka suočenog s patnjom, gubitkom i pitanjem smisla. U svom izvornom obliku bila je odgovor na temeljno pitanje: kako čovjek može ostati čovjek i u neljudskim uvjetima.

Danas, u vremenu ubrzanog tehnološkog razvoja, relativizacije vrijednosti i sve izraženijih psihosocijalnih kriza, logoterapija dobiva novu aktualnost. Sve veći broj pacijenata ne dolazi s klasičnim simptomima bolesti, nego s osjećajem praznine, besmisla i gubitka unutarnjeg uporišta. Upravo tu logoterapija nudi jedinstven pristup: ne usmjerava se samo na patologiju, nego na čovjekovu sposobnost da pronađe smisao unatoč okolnostima.

U kliničkoj praksi, osobito u području psihodermatologije, pokazuje se da su koža i psiha duboko povezane, te da mnoge dermatološke bolesti imaju i egzistencijalnu dimenziju. Integracija logoterapijskog pristupa omogućuje liječniku da pacijenta ne promatra samo kroz dijagnozu, nego kao cjelovito biće koje traži smisao svoje patnje.

Budućnost logoterapije leži u njezinoj integraciji s medicinom, psihologijom i odgojem. U svijetu koji gubi jasne vrijednosne orijentire, logoterapija može ponovno postati temelj za razumijevanje čovjeka kao bića odgovornosti, slobode i smisla.

PREDAVAČ

Satja Škobalj, dr. med.

Diplomirala je 2025. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani, gdje je tijekom studija ostvarila izvrstan akademski uspjeh. Uz medicinsko obrazovanje završila je i osnovnu glazbenu školu klavira te baleta. Tijekom školovanja osvojila je brojna priznanja na nacionalnim i međunarodnim natjecanjima iz glazbe, jezika, književnosti, biologije i psihologije. Bila je dobitnica stipendije i ambasadorica švicarske profesionalne mreže Goodwall, a njezina istraživačka postignuća nagrađena su zlatnim i srebrnim priznanjima te Krkinom nagradom za istraživački rad pod naslovom „Utjecaj cinkovog piritiona na odabrane biljne i životinjske vrste". Sudjelovala je u brojnim Erasmus razmjenama u Hrvatskoj, Španjolskoj i Austriji. Kao vrhunska sportašica ostvarila je zapažene uspjehe u košarci na nacionalnoj i međunarodnoj razini, nastupajući za slovensku reprezentaciju u mlađim kategorijama, a dvaput je proglašena MVP-jem All Stars utakmice. Aktivno govori slovenski, engleski, hrvatski i španjolski jezik. Bogato iskustvo u volontiranju stekla je sudjelovanjem na 11 humanitarnih ekspedicija u Indiji te 2 humanitarne ekspedicije u Keniji, kao i volontiranjem u ljetnom kampu za djecu u udomiteljskim obiteljima u Latviji. Profesionalno se usavršava u području psihodermatologije, uz poseban interes za cjelovit i humanistički pristup pacijentu te primjenu logoterapije u medicini.

PREDAVAČ

dr. Maria Marshall

Istaknuta je stručnjakinja u području logoterapije i egzistencijalne analize, trenutno na poziciji profesorice logoterapije (Mignon Eisenberg Professor of Logotherapy) na Graduate Theological Foundation (Sarasota, SAD). Njezin put u logoterapiju započeo je još u djetinjstvu, kada je 1975. godine u Beču, zajedno sa svojim ocem dr. Paulom Ungarom, osobno upoznala Viktora E. Frankla. Studij psihologije započela je na Sveučilištu Eötvös Loránd u Budimpešti, a školovanje nastavila u Kanadi i SAD-u. Doktorat iz savjetodavne psihologije stekla je na Sveučilištu Alberta u Kanadi, s disertacijom usmjerenom upravo na Franklov pristup usmjeren smislu. Svoju kliničku edukaciju iz logoterapije usavršila je kod dr. Elisabeth Lukas, Franklove najistaknutije učenice, u Južnonjemačkom institutu za logoterapiju. Suosnivačica je Instituta za logoterapiju u Ottawi (Ottawa Institute of Logotherapy), akreditiranog od strane Međunarodnog udruženja za logoterapiju i egzistencijalnu analizu pri Institutu Viktor Frankl u Beču. Dr. Marshall je registrirana psihoterapeutkinja u Ontariju (Kanada) te posjeduje titulu „Diplomate Clinician" pri Institutu Viktor Frankl u SAD-u, čija je ujedno i doživotna te fakultetska članica. Kao autorica brojnih knjiga i znanstvenih radova, dr. Marshall se bavi primjenom intervencija usmjerenih na smisao u kliničkoj praksi i svakodnevnom životu. Za svoj doprinos razvoju i promociji logoterapije nagrađena je prestižnom nagradom Joseph B. Fabry Founders Award. Danas živi i radi u Kanadi, djelujući kao predavačica, supervizorica i kliničarka na međunarodnoj razini.

Moralna povreda: Što je to?

Moralna povreda predstavlja specifičan oblik duboke psihološke, emocionalne i duhovne boli koja nastaje uslijed sudjelovanja, svjedočenja ili propusta u sprječavanju djela koja ozbiljno narušavaju osobna moralna uvjerenja i etičke vrijednosti. Iako se često povezuje s PTSP-om, moralna se povreda od njega razlikuje jer u njezinu središtu nije strah za vlastitu sigurnost, već povreda savjesti i duboki krizni doživljaj gubitka moralnog integriteta.

Ovo stanje karakteriziraju snažni osjećaji krivnje, srama i bijesa, koji često vode do radikalne promjene u percepciji sebe i svijeta. Osoba gubi povjerenje u ljude i institucije, proživljavajući egzistencijalnu krizu i propitujući osnovni smisao života. Iz perspektive logoterapije, moralna povreda ne promatra se samo kao medicinski problem, već kao autentičan ljudski odgovor na dehumanizirajuće situacije.

Logoterapijski pristup oporavku temelji se na aktivaciji "prkosnog duha" ljudske osobe, koji omogućuje pojedincu da zauzme stav prema proživljenoj patnji. Umjesto potiskivanja, naglasak je na preuzimanju odgovornosti i transformaciji destruktivne krivnje u konstruktivno djelovanje. Proces iscjeljenja uključuje ponovno otkrivanje smisla, rad na oprostu i obnovu moralnih vrijednosti, čime se osobi omogućuje povratak vlastitom integritetu i društvenoj zajednici.

PREDAVAČ

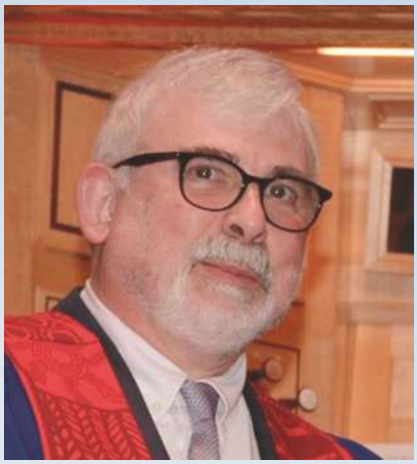

dr. Christopher Wurm

Ugledni je australski specijalist medicine ovisnosti i psihoterapeut, međunarodno prepoznat po stručnosti u integraciji logoterapije i egzistencijalne analize u medicinsku praksu. Trenutno djeluje kao viši konzultant u Lokalnoj zdravstvenoj mreži središnjeg Adelaidea u Južnoj Australiji te kao gostujući suradnik na Disciplini psihijatrije Sveučilišta u Adelaideu. Njegove stručne kvalifikacije uključuju titule MB BS, FRACGP (član Kraljevskog australskog koledža liječnika opće prakse) i FAChAM (član Australazijskog ogranka medicine ovisnosti). Tijekom bogate karijere specijalizirao se za liječenje poremećaja uzrokovanih upotrebom alkohola, s posebnim naglaskom na kognitivna oštećenja mozga (ARBD) i složene probleme mentalnog zdravlja. Njegov rad temelji se na uvjerenju da medicinski tretman ovisnosti mora biti nadopunjen potragom za smislom, što ga je dovelo do bliske suradnje s organizacijom GLE-International (Gesellschaft für Logotherapie und Existenzanalyse) u Beču. Kao dugogodišnji edukator i praktičar, uspješno je implementirao Franklovu logoterapiju u sustave primarne zdravstvene zaštite, a obnašao je i dužnost dopredsjednika Viktor Frankl Instituta u Australiji. Suurednik je utjecajnog djela Living Your Own Life: Existential Analysis in Action (2016) te autor brojnih članaka koji istražuju vezu između egzistencijalne tjeskobe, ovisnosti i procesa oporavka. Kao poliglot koji vlada engleskim, njemačkim i talijanskim jezikom, dr. Wurm je redoviti predavač na globalnim summitima i kongresima posvećenim egzistencijalnoj psihoterapiji.

Predavanje analizira primjenu logoterapijskih načela u liječenju poremećaja upotrebe alkohola i povezanih mentalnih poteškoća, s fokusom na Franklov koncept egzistencijalnog vakuuma kao generatora ovisničkog ponašanja. U tom kontekstu, alkohol se koristi kao neadekvatan pokušaj kompenzacije za nedostatak životnog smisla. Dok tradicionalni medicinski modeli često zanemaruju noetičku dimenziju čovjeka, logoterapija nudi specifične alate za otkrivanje volje za smislom kao ključnog resursa za postizanje i održavanje dugoročne apstinencije te stabilizaciju zdravlja.

Izlaganje obuhvaća analizu komorbiditeta, poput depresije i anksioznosti, te primjenu metoda paradoksalne intencije i derefleksije u radu s ovisnicima. Poseban naglasak stavljen je na bolesnike s organskim oštećenjima mozga uzrokovanim alkoholom, pri čemu autor ističe važnost očuvanja ljudskog dostojanstva i mogućnost pronalaska svrhe unatoč kognitivnim i organskim ograničenjima. Zaključno se razmatra uloga logoterapije u prevenciji recidiva kroz jačanje osobne odgovornosti i pronalaženje životnog cilja pojedinca.

Cvijet s otoka

Monodrama o životu i radu dr. Cvijete Pahljine

Autorica: dr. Tanja Rebula
Izvodi: Sonja Mlejnik, dipl. psih.

Nadahnuće životnim putem psihijatrice i logoterapeutkinje dr. Cvijete Pahljine oživljeno je u dramskom prikazu u kojem se osobna lirska ispovijed isprepliće s duhovnom dubinom i društvenim angažmanom, što dodatno naglašavaju skupine „statista" (uloga zbora u grčkoj tragediji).

Drama se temelji na stvarnim događajima i izjavama koje je ta iznimna osobnost dijelila sa svojim slušateljima logoterapije, u osobnim razgovorima, kao i u objavljenim intervjuima.

Kao i u grčkoj tragediji, u središtu nije toliko estetika koliko etika, katarza, unutarnje pročišćenje kroz potres koji donosi suočavanje s osobnom i društvenom stvarnošću. No dr. Cvijeta Pahljina nije tipična tragična osoba koju bi slomio snažniji protivnik, nego je — potresena pojavom tako velikog broja samoubojstava u Sloveniji — krenula hrabrim putem borbe za život i ljubav prema čovjeku u duševnoj patnji.

O autorici

Autorica monodrame Cvijet s otoka diplomirala je komparativnu književnost i slovenistiku, a kasnije i teologiju. Svoj profesionalni put posvetila je mladima kao profesorica slovenskog jezika u Trstu, pri čemu je otkrivala ranjivi unutarnji svijet mladih tražitelja smisla. Nova znanja najprije je stjecala u trogodišnjem studiju propedeutike psihoterapije pri Slovenskom krovnom savezu za psihoterapiju, a zatim je završila četverogodišnji studij logoterapije kod dr. Cvijete Pahljine. Upravo ju je ona svojim primjerom potaknula da svoje znanje proširi doktoratom na Odsjeku za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Ljubljani, s disertacijom Levinas i antika u kojoj se nadopunjuju filozofija i književnost. Svoja doživljavanja egzistencijalnih pitanja pretočila je u novele i drame koje je izvodila slovenska radijska postaja Radio Trst A. Na simpoziju logoterapeuta 2023. predstavila je Viktora E. Frankla u predstavi Devet dana i devet noći. Godine 2025, povodom desete obljetnice simpozija logoterapije, koje je osmislila dr. Cvijeta Pahljina, dr. Tanja Rebula pridonijela je dramskim tekstom o njoj pod naslovom Cvijet s otoka.

O Izvođačici

Sonja Mlejnik, po zanimanju sveučilišna diplomirana psihologinja, svoju je profesionalnu karijeru posvetila profesionalnoj orijentaciji mladih i radu s nezaposlenima. U školskoj godini 1993./94. završila je 60-satni osnovni tečaj logoterapije koji je organizirao Institut Antona Trstenjaka. Još od srednjoškolskih dana posvećena je djelovanju na književnom području. Najprije je bila članica amaterskog kazališta Zarja Celje. Tijekom studija sudjelovala je u predstavi Arthura Millera Salemske vještice u SLG Celje. Sudjelovanjem u kulturnim događanjima u Središnjoj knjižnici Celje postala je članica amaterskog kazališta Teharje, koje se 2020., povodom 30. obljetnice djelovanja, preimenovalo u Amatersko kazalište Petra Simonitija. Dobitnica je zlatne Linhartove značke za iznimna postignuća na kazališnom području za ulogu budističke redovnice Meho u dramatiziranoj noveli Alme Karlin Pod košatim okom, kao i počasne Linhartove značke za više od 30 godina djelovanja u kazalištu. Već niz godina volontira u Muzeju novije povijesti Celje te sudjeluje u programu „Stariji za starije" u okviru Društva umirovljenika Celje. Više od 30 godina njezin je život isprepleten pomaganjem starijima, što predstavlja njezino osobno poslanje.

ZABILJEŠKE

Urednica
Barbara Pahljina

Izdavač
Logos - Hrvatska udruga za logoterapiju
Ul. Susedgradski vidikovec 17, 10090 Zagreb
https://udrugalogos.hr

Dizajn i priprema za tisak
Damar d.o.o. Zagreb

Tisak
Kopko d.o.o. Zagreb

